

İÇİNDEKİLER

01

8-15 BİLGİLENDİRME YAZISI/Özgür Acar

OECD Ekonomik Görünümü, Kasım 2023: Büyümenin Yeniden Sağlanması

02

16-23 YARGITAY KARARLARI

Derleme/ Av. Ayşe Öykü Arslan
Av. Eylül Bayrak

03

24-27 REKABET HUKUKU

Rekabet Hukukunda Öne Çıkan Güncel Gelişmeler
Hazırlayanlar/ Mustafa Ayna (Counsel)
Özlem Başıbüyük Coşkun (Kıdemli Danışman)
Arda Deniz Diler (Danışman)
Deniz Özmen (Danışman)
Berkay Ünlüsoy (Danışman)

04

28-32 YAPI SEÇKİSİ DİZİSİ

Bu metin ilk olarak ÇEİS'in katkılarıyla şurada yayınlandı: Opus Caementicium:
"Bir Betonarme Yapının Ayakta Kal(ama)ma Öyküsü: Sakarya Hükümet Konağı",
Arredamento Mimarlık, Kasım-Aralık 2023/361.

05

34-49 ÇEİS'TEN

06

50-57 ÜYELERİMİZ

07

**58-61 KİTAP TANITIM VE
DİĞER HABERLER**

08

66-87 MAKALE/Dr. Öğr. Üyesi Sercan Dereli

Düzgün İş Hedefinde Türkiye'de Mevcut Durum

REKABET HUKUKU

Rekabet Hukukunda Öne Çıkan Güncel Gelişmeler

03

Rekabet Kurulu'nun Çimento Sektörüne Yönelik Son Yaklaşımını Gösteren Karar Yayınlandı

2023'ün son aylarında da Rekabet Kurumu ("Kurum") faaliyetlerine hızla devam etmekte. Hazır beton sektörü 2023 yılında Rekabet Kurumunun gündeminde oldukça yer teşkil ederken aynı zamanda kozmetik, ilaç, çevrim içi platformlar gibi birçok sektör de gündem kapsamında yer aldı. Yine bu yılın öne çıkan başlıklarından birisini de insan kaynakları uygulamaları oluşturdu.

Yoğun gündemin bir diğer sonucu ise artan yerinde incelemeler oldu. 2023 yılı içerisinde Rekabet Kurumu tarafından birçok yerinde inceleme gerçekleştirildi. Bu yerinde incelemeler dahilinde engelleyici/zorlaştırıcı eylemler tespit edilmesi durumunda Rekabet Kurulu ("Kurul") ilgili teşebbüslere yerinde incelemenin engellendiği/zorlaştırıldığı gerekçesiyle idari para cezası uygulamaktan da imtina etmedi.

Çimento sektörü özelinde ise Kurum'un geçtiğimiz günlerde gerekçeli hali yayınlanan 23 Aralık 2022 tarihli Kararı¹ ("Karar") sektör açısından kritik öneme sahip. İlgili soruşturma kapsamında Küpeliler Endüstri A.Ş. ("Küpeliler"), Çimsa Çimento San. ve Tic. A.Ş. ("Çimsa"), Baştaş Başkent Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Baştaş"), Konya Çimento San. A.Ş. ("Konya Çimento"), Göltaş Göller Bölgesi Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Göltaş"), As Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("As Çimento"), Limak Çimento Sanayi ve Ticaret A.S. ("Limak"), OYAK Çimento A.Ş. ("OYAK Çimento") ve Votorantim Çimento San. ve Tic. A.Ş. ("Votorantim") bulunmaktaydı. Soruşturma dahilinde bilgi değişimi ve fiyat tespiti iddiaları incelenirken bu inceleme neticesinde bir ihlal olmadığı sonucuna varıldı. Öte yandan Karar dahilinde yer alan karşı oyda ise bazı iletişimler bakımından ceza verilmesi yönünde kanaatin bulunması da dikkat çekici. Bu yazımız dahilinde sizler için Karar'ı detaylı bir şekilde inceledik ve öne çıkan hususlara yer verdik. Bu hususlara yer verirken Kurul'un benimsediği sistematik doğrultusunda bir inceleme gerçekleştirdik.

As Çimento-Göltaş Arasındaki İletişim

Karar'da incelenen hususlardan ilki As Çimento ve Göltaş arasında geçen iletişimler olmuştur. Bu kapsamda Kurul 3 ayrı yazışma bakımından inceleme gerçekleştirmiştir:

¹ Rekabet Kurulu'nun 23.11.2022 tarih ve 22-52/787-323 sayılı Kararı.

Hazırlayanlar: Mustafa Ayna (Counsel)
Özlem Başıbüyük Coşkun (Kıdemli Danışman)
Arda Deniz Dilek (Danışman)
Deniz Özmen (Danışman)
Berkay Ünlüsoy (Danışman)
ACTECON

- As Çimento ve Göltaş arasında gerçekleşen öğlen yemeği teklifi içeren ve akabinde buluşma için birbirlerine konum attıkları WhatsApp yazışması
- As Çimento ve Göltaş arasında gerçekleşen klinker ürününe ilişkin WhatsApp yazışmaları
- Göltaş'ın da aralarında bulunduğu bazı rakiplerin satış fiyatlarına ve üretim kapasitelerine ilişkin As Çimento'nun şirket içi WhatsApp yazışmaları

Tarafların savunmalarında klinker ürününe ilişkin iletişimlerin ilgili dönemde Göltaş'ın As Çimento'dan klinker tedarik etmesi isteği doğrultusunda gerçekleştirildiği ve As Çimento'nun bu talebi reddettiği vurgulanmıştır.

Ayrıca As Çimento tarafından iç yazışmalarda yer alan rakip bilgilerinin sahadan elde edildiği ifade edilmiş, ilgili dönemde saha araştırması yapan çalışanın memnuniyetsizliğini belirttiği bir yazışma da bu durumu gösterir delil olarak sunulmuştur.

Kurul; (i) As Çimento ve Göltaş arasındaki yazışmaların klinker ticaretine yönelik olduğu ve (ii) As Çimento iç yazışmalarının As Çimento'nun savunmaları, sunduğu deliller ve sektörün genel yapısı göz önünde bulundurulduğunda herhangi bir ihlalin varlığını ortaya koymakta yeterli delil teşkil etmediği gerekçeleriyle As Çimento ve Göltaş arasındaki iletişimlerin bir ihlal teşkil etmediğine karar vermiştir.

Baştaş-Küpeliler Arasındaki İletişim

Karar'da incelenen bir diğer ikili iletişim Baştaş ile Küpeliler arasındaki iletişimlerdir. Bu iddia bakımından;

- Küpeliler'in de aralarında yer aldığı Bangkok- Kamboçya gezi katılımcı listesinin bulunduğu Baştaş'ın şirket içi e-postası,
- Küpeliler tarafından Baştaş'a gönderilen ve kağıt torba adetleriyle birlikte çimento satış ve üretim miktarına dair tablo içeren e-posta ve
- Baştaş tarafından çimento fiyatında indirim olduğunun iletildiği ifade edilen Küpeliler iç yazışması

incelenmiştir. Taraflar Kurul'a sundukları savunmalarda (i) K peliilerin uzun süre Baştaş'ın müşterisi olduğu ve bu nedenle sağlayıcı-müşteri ilişkilerinin bulunduğunu, (ii) K peliilerin klinker üretiminin bulunmadığını ve (iii) taraflar arasındaki müşterilik ilişkisinin klinker ve kağıt torba temini gibi ürünlerde soruşturmanın yürütüldüğü dönemde devam ettiğini vurgulamıştır.

Kurul da değerlendirmesinde öncelikle yurt dışı seyahatinin rakipler arası bir buluşmaya vesile olmadığını, gezi tarihinde K peliilerin  imento üretim faaliyetinin bulunmadığını ve müşteri sıfatı ile seyahate katıldığını tespit etmiştir.

K peliiler ve Baştaş arasında  imento verilerini de içeren e-posta bakımından ise iletişimin tek seferlik olduğu ve ihlale işaret edebilecek başka bulgu ve belgelerle desteklenemediği belirtilmiştir. İki şirket arasındaki müşterilik ilişkisi de dikkate alındığında söz konusu e-postanın kağıt ticaretine ilişkin olduğu kanaatine varılmıştır.

K peliilerin i yazışmasında yer alan, Baştaş'ın  imento fiyatında indirim olduğuna yönelik bilginin de esasında sağlayıcı ve müşteri arasında gerçekleştirilen ticarete ilişkin olduğu vurgulanmıştır. Dolayısıyla Kurul, bu iletişimler bakımından bir ihlal tespitinde bulunmamıştır.

İki Kurul  yesi tarafından ortaya konulan karşı görüşte ise (i) ilgili şirketler arasında gerçekleşen e-postada yer alan tabloda kağıt torba adetlerinin yanı sıra günlük-aylık-yıllık  imento üretim-satış-mevcut ve devreden  imento stok bilgilerinin yer aldığı, (ii) miktara ilişkin bilgilerin stratejik niteliği en yüksek bilgilerden olduğu, (iii) miktar verisinin  imento sektörünün oligopolistik yapısında arz miktarının ve fiyatların kontrolüne imkan sağlayacak önemde bir veri olduğu ve söz konusu verilerin paylaşılmasının meşru olmadığı ifade edilmiştir.

Ayrıca taraflar arasında sağlayıcı-müşteri ilişkisi olmasının şirketler arasında bilgi paylaşımını meşru kılmadığı vurgulanmıştır. Bu doğrultuda ilgili bilgilerin paylaşılmasının rekabet kurallarını ihlal ettiği ileri sürülmüştür.

Konya  imento-Göltaş Arasındaki İletilişim

Karar'da Konya  imento ve Göltaş arasında gerçekleşen bir WhatsApp yazışması da incelenmiştir. Söz konusu yazışmada Göltaş'ın, Isparta ilindeki bir bayinin  imento satış fiyatlarının düşük olmasından şikayetçi olduğu görülmektedir.

Konya  imento tarafından yapılan savunmalarda, ilk olarak, bayinin Isparta ilinde yaptığı satışa ilişkin Göltaş çalışanından gelen bir iletişim girişiminin Göltaş'ın müşteri kaybetme kaygısıyla tek taraflı olarak başlatılmış bir konuşmadan ibaret olduğu belirtilmiştir. Ayrıca incelenen yazışmada bir fotoğraf yer almaktadır ve Konya  imento, bu fotoğrafın Isparta ilinde satışı yapılan Konya  imento'nun torba  imento ürünlerini gösterdiğini ve Göltaş tarafından şikayette bulunulmasının sebebinin ilgili bayinin Konya  imento'dan doğrudan alım yaptığının düşünülmesi olduğunun tahmin edildiğini vurgulamıştır.

Göltaş tarafından yapılan savunmalarda ise, (i) Isparta'da Göltaş ve Konya  imento'nun rakip konumunda olmadığı, (ii) yalnızca piyasaya yansımış ve şirketlerin üzerinde hiçbir tasarruf yetkisi bulunmayan bayi fiyatlarına dair iletişim içerdiği ve (iii) ilgili belge metninde üretici fiyatlarına dair hiçbir ibare yer almadığı dikkate alındığında, bu belgenin üreticiler arasında bir uzlaşmayı ispata yeterli olmadığı ifade edilmiştir.

Kurul, Konya  imento ile Göltaş'ın Isparta'da rakip olmadıkları savunmasını reddetmiştir. Bununla birlikte, söz konusu yazışmanın taraflar arasındaki iletişimi göstermekle beraber, savunmalar ve destekleyici bulguların yokluğu da dikkate alındığında tüm unsurlarıyla bir ihlal çıkarımı yapmak için yeterli bir bulgu olmadığı kanaatine varmıştır.

Karşı görüşte ise Göltaş ile Konya  imento arasındaki WhatsApp konuşmaları kapsamında Göltaş çalışanının paylaştığı torbalı  imento fotoğraflarından sonra Konya  imento çalışanı tarafından "Tespit ne kadar" şeklinde bir soru sorulduğu ve Göltaş çalışanından fiyat bilgisi aldığı belirtilmiştir. Bu kapsamda il-ile bazında torba  imento fiyatı bilgisinin doğrudan iletişim yoluyla rakipler arasında paylaşılmasının Konya  imento ve Göltaş arasındaki koordinasyonu gösterdiği, yazışmanın daha önceden taraflar arasında koordinasyon sağlanan fiyatların Konya  imento bayileri tarafından bozulmasından duyulan rahatsızlığı yansıttığı ileri sürülmüştür. Sonuç olarak karşı görüşte, rakip

şirketler arasında gerçekleştirilen iletişimin Kurul tarafından da kabul edildiği, bu iletişim belgesine rağmen ihlal olmadığı kanaatine hangi savunmanın neden olduğunun açıklanmadığı ve koordinasyonu gösteren söz konusu yazışmanın ihlal olarak değerlendirilmesi gerektiği görüşüne yer verilmiştir.

Çimsa-Küpeliler Arasındaki İletişim

Karar'da Çimsa ile Küpeliler arasında da rekabete aykırı davranışlar gerçekleştirildiği iddiası da incelenmiştir. Bu iddianın ortaya atılmasına sebep olan yazışmalar aşağıdaki gibidir:

- Çimsa'nın çimento maliyet bilgilerinin "Çimsa'nın içeriden bilgisi" olarak tanımlandığı Küpeliler iç yazışması, ve
- Küpeliler'in Çimsa'dan Niğde, Eskişehir, Ankara ve Kayseri'ye ait üretim ve satış bilgilerini talep ettiğine dair WhatsApp yazışması.

Küpeliler tarafından yapılan savunmalarda klinker başta olmak üzere hammaddeye olan bağımlılığını bitirerek kendi entegre tesisini kurmanın Küpeliler'in öncelikli yatırım hedefi olduğu ve maliyet verisi içeren yazışmanın fizibilite çalışmasında kullanılmak üzere kamuya açık kaynaklardan toplanan verilerin doğrulanması için yalnızca bir kez yapıldığı belirtilmiştir. Ayrıca, WhatsApp'tan talep edilen belli bölgelerin üretim ve satış bilgilerinin Çimsa'ya ait olmadığı, hammadde tedarikçisine ait olduğu, bahse konu yazışmanın yine yatırım kararı için tek seferlik bir bilgi talebi olduğu vurgulanmıştır.

Çimsa tarafından yapılan savunmalarda ise (i) Küpeliler'in iç yazışmasının bir bilgi değişimini ortaya koymadığı, (ii) yazışmada geçen maliyetlerin gerçek maliyetlerle örtüşmediği, (iii) taraflar arasındaki yazışmada yalnızca bir bilgi talebi olduğu ve bilginin paylaşıldığını göstermediği ve (iv) taraflar arasında sınırlı bir rakiplik ilişkisinin olduğu vurgulanmıştır.

Kurul, şirketlerin savunmaları da dikkate alındığında bulgulardan tüm unsurlarıyla bir ihlal çıkarımı yapmanın destekleyici bulgu ve delillerin yokluğunda mümkün olmadığı kanaatine varmıştır.

Karşı görüş yazısında ise söz konusu yazışmanın doğrudan iletişim olduğu ve destekleyici bulgu ve delil aramaya gerek olmadığı belirtilmiştir. Bu kapsamda, çimento sektörünün oligopolistik yapısı ve çimentonun homojen bir ürün olması göz önünde bulundurulduğu rakip şirketlerin birbirlerinin maliyet verilerine doğrudan vakıf olmasının pazarın şeffaflığını daha da artıracığı, piyasadaki belirsizliği azaltacağı ve koordinasyon riskini artıracığı değerlendirilmiştir. Dolayısıyla söz konusu rekabete duyarlı bilgilerin rakipler arasında paylaşılmasının rekabet ihlali olarak değerlendirilmesi gerektiği ileri sürülmüştür.

Sonuç

Kurul soruşturmaya taraf olan Limak, Votorantim ve OYAK Çimento bakımından Soruşturma Raporu'nda bir ihlal iddiasında bulunulmaması sebebiyle bu şirketlere yönelik ayrıca detaylı bir değerlendirmede bulunmamıştır.

Sonuç olarak Karar'da hiçbir şirket hakkında ihlal tespitinde bulunulmamış ve dolayısıyla soruşturma idari para cezası uygulamaksızın sonlandırılmıştır. Bununla birlikte hem Kurul üyelerinin çoğunluğu tarafından rekabete duyarlı bilginin niteliğine ilişkin yapılan değerlendirmeler hem de karşı görüş yazısında yer alan çimento sektörünün homojen yapısı ve yazışmalar kapsamında paylaşılan bilgilerin piyasadaki belirsizliğe olan etkisi bakımından değerlendirme son derece önem taşımaktadır. Nitekim söz konusu Karar Kurul'un rakipler arası bilgi değişiminin hangi hallerde rekabet ihlali oluşacağına dair tutumuna ışık tutmaktadır.